Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0063

Регулаторна пригодност на Европейския съюз, субсидиарност и пропорционалност – доклад относно по-доброто законотворчество за 2023 и 2024 г.

Резолюция на Европейския парламент от 10 март 2026 г. относно регулаторната пригодност на Европейския съюз, субсидиарност и пропорционалност – доклад относно по-доброто законотворчество за 2023 и 2024 г. (2025/2015(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), и по-специално принципите на субсидиарност и пропорционалност, залегнали в него,

– като взе предвид Протокол № 1 към ДЕС и Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз[1],

– като взе предвид Протокол № 2 от ДЕС и ДФЕС относно прилагането на принципите на субсидиарност и на пропорционалност[2],

– като взе предвид Междуинституционалното споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество[3],

– като взе предвид годишния доклад на Комисията за 2023 г. от 25 октомври 2024 г. относно прилагането на принципите на субсидиарност и пропорционалност и относно отношенията с националните парламенти (COM(2024)0493),

---

1 ОВ C 202, 7.6.2016 г., стр. 203, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_1/oj.
2 ОВ C 326, 26.10.2012 г., стр. 206, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2012/pro_2/oj.
3 ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

– като взе предвид годишния доклад на Комисията за 2024 г. от 8 септември 2025 г. относно прилагането на принципите на субсидиарност и пропорционалност и относно отношенията с националните парламенти (COM(2025)0473),

– като взе предвид своята резолюция от 24 юни 2021 г. относно регулаторната пригодност на Европейския съюз, субсидиарността и пропорционалността – доклад относно по-доброто законотворчество за 2017, 2018 и 2019 г.[4],

– като взе предвид своята резолюция от 23 ноември 2023 г. относно регулаторната пригодност на Европейския съюз, субсидиарността и пропорционалността – доклад относно по-доброто законотворчество за 2020, 2021 и 2022 г.[5],

– като взе предвид своята резолюция от 17 януари 2024 г. относно прилагането на Договора по отношение на националните парламенти[6],

– като взе предвид съобщението на Комисията от 29 април 2021 г., озаглавено: „По-добро регулиране: обединяване на силите за по-добро законотворчество“ (COM(2021)0219),

– като взе предвид своята резолюция от 7 юли 2022 г., озаглавена „По-добро регулиране: обединяване на силите за по-добро законотворчество“[7],

– като взе предвид проучването, озаглавено „The „one in, one out“ principle“ (Принципът на отмяна на предишни тежести при въвеждане на нови), публикувано от Тематичния отдел по граждански права и конституционни въпроси през октомври 2023 г.,

– като взе предвид всички предишни съобщения на Комисията относно необходимостта от по-добро регулиране, с цел постигане на по-добри резултати в полза на гражданите на ЕС,

– като взе предвид доклада на Марио Драги от 9 септември 2024 г., озаглавен „Бъдещето на европейската конкурентоспособност – Стратегия за конкурентоспособност за Европа“ („доклада Драги“),

---

4 ОВ C 81, 18.2.2022 г., стр. 74.
5 ОВ C, C/2024/4228, 24.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4228/oj.
6 ОВ C, C/2024/5714, 17.10.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5714/oj.
7 ОВ C 47, 7.2.2023 г., стр. 250.

– като взе предвид доклада на Енрико Лета от 17 април 2024 г., озаглавен „Много повече от пазар“ („доклада Лета“),

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по правни въпроси (A10-0020/2026),

А. като има предвид, че в съответствие с член 5 от ДЕС принципът на предоставената компетентност определя границите на компетентност на ЕС; като има предвид, че принципите на субсидиарност и на пропорционалност определят упражняването на правомощията на ЕС; като има предвид, че по силата на принципа на предоставената компетентност, ЕС следва да действа единствено в границите на компетентност, която държавите членки са му предоставили с Договорите, с оглед постигане на определените в тях цели; като има предвид, че всяка компетентност, която не е предоставена на ЕС в Договорите, принадлежи на държавите членки;

Б. като има предвид, че законодателството на ЕС следва да бъде пригодно за целта, пропорционално, ясно и всеобхватно, за да бъде действително от полза за гражданите и заинтересованите страни; като има предвид, че по-доброто регулиране спомага да се гарантира, че политиките и законодателството на ЕС са насочени към бъдещето, като вземат предвид ускореното развитие на технологиите, обществото и околната среда; като има предвид, че поради това ще бъде все по-важно регулаторните предложения да бъдат подкрепени с основани на доказателства оценки; като има предвид, че качественото законотворчество следва да носи ползи за всички като дългосрочна инвестиция в споделения просперитет на нашите общества и нашето бъдеще;

В. като има предвид, че законотворчеството на ЕС е мотивирано от ценностите и изискванията на зачитане на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, принципите на правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, залегнали в член 2 от ДЕС; като има предвид, че принципите на правовата държава гарантират, че всички действия на Съюза, включително законодателните и регулаторните процеси, се основават на законност, прозрачност и ефективен съдебен контрол;

Г. като има предвид, че по-доброто законотворчество е обща цел за всички институции на ЕС и е споделена отговорност между институциите на ЕС и държавите членки и следва да бъде основано на прозрачност, пропорционалност, отчетност и сътрудничество между институциите и държавите членки, гражданите и заинтересованите страни, като същевременно се гарантира пълно зачитане на всички основни европейски

ценности, включително демокрацията, принципите на правовата държава и правата на човека;

Д. като има предвид, че в политическите си насоки от 18 юли 2024 г. относно следващата Европейска комисия за периода 2024 – 2029 г. избраният председател г-жа Фон дер Лайен заяви, че „бъдещото законодателство трябва също така да бъде опростено и разработено с оглед на малките предприятия и в дух на субсидиарност“; като има предвид, че тя също така заяви, че „по-доброто законотворчество трябва да бъде съвместна задача – с участието на всички институции и с обхващане на целия законодателен процес“;

Е. като има предвид, че Комисията ясно заяви в различните си съобщения, че по-доброто законотворчество изисква да се гарантира, че правото и изготвянето на политиките на ЕС се основават на солидни доказателства, включват заинтересованите страни, в това число гражданите и предприятията, избягват налагането на ненужна тежест и носят осезаеми и устойчиви ползи за гражданите на ЕС;

Ж. като има предвид, че националните парламенти са естествените пазители на принципа на субсидиарност и играят решаваща роля за гарантиране на спазването на принципите на субсидиарност и пропорционалност чрез междупарламентарен диалог и система за ранно предупреждение, която позволява на националните парламенти и/или камари да представят мотивирано становище, ако считат, че дадено законодателно предложение не зачита принципа на субсидиарност;

З. като има предвид, че в съответствие с член 4 от ДЕС ЕС и неговите държави членки са обвързани от принципа на лоялното сътрудничество, съгласно който трябва си съдействат при изпълнението на задачите, произтичащи от Договорите. като има предвид, че това включва задачата държавите членки да предприемат подходяща мярка, за да гарантират изпълнението на задълженията, произтичащи от Договорите или от актовете на Съюза;

И. като има предвид, че конкурентоспособността, иновациите и растежът на дружествата в ЕС не следва да бъдат ненужно възпрепятствани от прекомерна регулаторна тежест, която би довела до изтичане на инвестиции и работни места извън ЕС, с особено вредни последици за малките и средните предприятия (МСП); като има предвид, че правната предвидимост и правната сигурност са от съществено значение за функционирането на единния пазар; като има предвид, че единният пазар все още е изправен пред пречки и разпокъсаност;

Й. като има предвид, че прозрачното, точното и еднакво прилагане на законодателството на ЕС е от съществено значение за насърчаване на доверието на гражданите в ЕС, като същевременно не се създават ненужна тежест и допълнителни разходи за никого, включително дружества и потребители; като има предвид, че съгласно член 197 от ДФЕС ефективното прилагане трябва да се счита за въпрос от общ интерес за държавите членки; като има предвид, че държавите членки следва да избягват добавянето на ненужни допълнителни административни тежести или тежести за привеждане в съответствие при транспонирането на законодателството на ЕС;

К. като има предвид, че през 2021 г. Комисията въведе подхода за отмяна на предишни тежести при въвеждане на нови с намерението да компенсира новите тежести, произтичащи от законодателните предложения на Комисията, като премахва вече съществуващи тежести в същата област на политиката; като има предвид, че тази концепция не е инструмент за по-добро регулиране в настоящата си форма, по-специално тъй като не разглежда качеството на законодателството, което не може да бъде сведено само до количествени цели за намаляване на тежестта и разходите, и не включва оценка на възможното му въздействие върху настоящите регулаторни цели на ЕС;

Л. като има предвид, че подходът на отмяна на предишни тежести при въвеждане на нови не следва да се разбира като числена цел за законодателните актове, а по-скоро като основан на разходите механизъм, насочен към постигане на осезаемо нетно намаляване на регулаторните разходи и подобряване на функционирането на пазара и обществото на ЕС; като има предвид, че акцентът трябва да остане върху общите административни разходи, разходите за привеждане в съответствие и за изпълнение, наложени на предприятията, като се гарантира, че всички нови задължения са компенсирани; като има предвид, че настоящият подход на отмяна на предишни тежести при въвеждане на нови е неподходящ в това отношение; като има предвид, че следва да се установи по-амбициозен всеобхватен подход;

М. като има предвид, че неотдавнашният напредък в областта на изкуствения интелект (ИИ) променя начина, по който правото на ЕС може да бъде оценявано и прилагано, като се развива от ограничени, основани на знания експертни системи към прогнозни и генеративни модели за машинно самообучение; като има предвид, че тези технологии разкриват нови възможности, както и предизвикателства в целия законодателен цикъл – включително по време на анализа преди влизането в сила, прогнозирането на въздействието, изготвянето на законодателни текстове, обществените консултации и по-специално по време на мониторинга след влизането в сила – като по този начин

предлагат значителни възможности за подобряване на навременността, точността и задълбочеността на законотворчеството на ЕС, ако се използват с дължимата грижа и при зачитане на основните права;

H. като има предвид, че по-доброто законотворчество трябва да се стреми да служи на политическите амбиции на ЕС, по-специално неговите дългосрочни цели за 2050 г.; като има предвид, че добре извършените предварителни и последващи оценки на въздействието, в т.ч. по отношение на социалното, икономическото и екологичното въздействие, и обществени консултации са основни инструменти за добре информирано, по-добро, ефикасно, отговорно и прозрачно законотворчество; като има предвид, че Комитетът за регулаторен контрол е отговорен за извършването на оценка на качеството на оценките на въздействието, както и на проверките за пригодност и основните оценки в подкрепа на вземането на политически решения;

Субсидиарност и пропорционалност

1. припомня, че съгласно принципите на субсидиарност и пропорционалност, залегнали в член 5 от ДЕС, ЕС има задължението да приема законодателство само когато и доколкото е необходимо; припомня, че целта на това задължение е законодателството да бъде възможно най-близко до гражданите на ЕС;

2. припомня, че по-доброто законотворчество се основава на междуинституционален баланс между съзаконодателите и на споделен ангажимент за лоялно и прозрачно сътрудничество през целия законодателен цикъл; отбелязва, че това следва да се отразява при определянето или преразглеждането на многогодишните приоритети и годишната съвместна декларация относно годишните междуинституционални приоритети; припомня, че всяко намерение на Комисията да оттегли неприети законодателни актове, както е обявено в нейните годишни работни програми, трябва да бъде надлежно мотивирано и обосновано, като се даде възможност за подходящи консултации със съзаконодателите на ЕС;

3. припомня, че прибягването до правни основания, различни от обикновената законодателна процедура, е внимателно уредено в Договорите; предупреждава да не се използват законодателни процеси, специално предвидени за извънредни ситуации въз основа на член 122 от ДФЕС, извън конкретни ситуации, които изискват бързи реакции на разрастващи се кризи;

4. припомня, че оценките, оценките на въздействието и консултациите със заинтересованите страни са основни стълбове на ефективния, отговорен и демократичен регулаторен процес;

5. отбелязва, че през 2023 г. националните парламенти са представили 22 мотивирани становища, което е с една трета по-малко, отколкото през 2022 г., и следва дългосрочната низходяща тенденция за представяне на все по-малък брой мотивирани становища; отбелязва, че е налице и увеличение с над 10% в сравнение с 2022 г. на участието на националните парламенти в по-широкия политически диалог с Комисията;

6. отбелязва, че от влизането в сила на Договора от Лисабон през 2009 г. националните парламенти са представили само 577 проверки на субсидиарността и мотивирани становища, 3803 приноса, три „жълти картона“ и нито един „оранжев картон“;

7. отбелязва, че в допълнение към механизма за контрол на субсидиарността, установен с Протокол № 2, през 2006 г. Комисията въведе политически диалог, чрез който през 2023 г. бяха представени 402 становища; отбелязва освен това, че в тези становища националните парламенти се съсредоточиха върху работната програма на Комисията за 2023 г.;

8. отбелязва, че през 2024 г. отбелязахме 15 години от влизането в сила и прилагането на Договора от Лисабон, който въведе по-високи равнища на парламентарен контрол и демократична отчетност в ЕС, по-специално чрез принципите на субсидиарност и пропорционалност;

9. отбелязва, че 2024 г. беше също така преходна година между два мандата на Комисията, през която интензивността на националния парламентарен контрол обикновено намалява; отбелязва, че такъв беше случаят и през 2024 г., когато националните парламенти представиха 252 становища, от които 14 бяха мотивирани становища; отбелязва, че въпреки че това е значително намаление в сравнение с 2023 г., то не е необичайно за преходна година и представлява по-скромно намаление в сравнение с предходната преходна година, 2019 г.;

10. приветства факта, че през 2024 г. Комисията значително подобри начина, по който становищата на националните парламенти, както и нейните отговори на тези становища, стават публично достъпни, като стартира нова онлайн база данни с редица възможности за филтриране; освен това приветства факта, че това подобрение се отнася и за становищата и отговорите, събрани от 2014 г. насам;

11. призовава за по-ранно, структурирано и значимо участие на националните парламенти в цикъла на изготвяне на политиките на ЕС, включително по време на етапите на консултации и определяне на дневния ред, а не само след като Комисията приеме предложение; подчертава, че предоставянето на

своевременен достъп на националните парламенти до проекти на инициативи, анализи на контекста и материали за оценка на въздействието би дало възможност за по-ефективен контрол върху съображенията за субсидиарност и пропорционалност и би гарантирало, че националният експертен опит се отразява нагоре по веригата на законодателния процес на ЕС;

12. отбелязва призивите, отправени от няколко национални парламента за по-голямо участие в контрола на делегираните актове и актовете за изпълнение; подчертава значението на предварителния контрол на тези актове от страна на националните парламенти, за да се гарантира зачитането и спазването на принципите на субсидиарност и пропорционалност;

13. призовава за засилено сътрудничество с националните парламенти чрез структурирани платформи за цифров диалог, за да се гарантира навременен обмен на информация относно новите инициативи на ЕС; насърчава разглеждането на начини, които биха дали възможност на националните парламенти да играят по-проактивна роля в изготвянето на политиките на ЕС, включително чрез структуриран механизъм за „зелен картон“, който дава възможност за колективни предложения за инициативи на Комисията и функционира при разумни и постижими прагове; подчертава, че междупарламентарният обмен следва да включва местни и регионални представители, за да се подобрят прозрачността и обществената ангажираност на законотворчеството на ЕС; отбелязва, че оправомощаването на парламентите отвъд реактивната роля би засилило ангажираността и демократичната легитимност на действията на ЕС;

14. отбелязва, че през 2024 г. Съдът на Европейския съюз отмени разпоредба на регламент, добавена по време на законодателните преговори, на основание, че няма достатъчно информация, за да се оцени и недвусмислено да се установи неговата пропорционалност; отново потвърждава, че принципите на субсидиарност и пропорционалност продължават да бъдат от съществено значение за легитимността на ЕС и призовава за по-тясно сътрудничество и засилен структуриран диалог с националните парламенти;

15. подчертава, че въпреки споделената цел за лоялно сътрудничество, ръководещо изготвянето на политиките и законодателството на ЕС, включително ролята на държавите членки при предприемането на всички подходящи мерки за гарантиране на изпълнението на задълженията, произтичащи от Договорите или от актове на институциите на ЕС, ситуациите все още се различават значително по отношение на навременното транспониране на директивите и прилагането на правото на ЕС;

насърчава допълнителната подкрепа за изграждане на административния и техническия капацитет на държавите членки в това отношение и настоятелно призовава Комисията да гарантира решително прилагане, когато сътрудничеството се провали;

16. отбелязва установяването на „диалози относно прилагането“, провеждани от Комисията като част от нейните усилия за прозрачност и демокрация на участието с цел по-добро законотворчество; насърчава в по-общ план инициативите, които допринасят за пълноценното участие на гражданското общество и предприятията в изготвянето на политиките; отбелязва, в това отношение, че могат да бъдат направени подобрения, за да се гарантира, че законодателният процес на ЕС е по-прозрачен, приобщаващ за всички заинтересовани страни и по-лесен за проследяване;

По-добро законотворчество

17. подчертава, че въпреки напредъка, постигнат в рамките на програмата за по-добро регулиране, законодателството на ЕС продължава да създава значителна регулаторна тежест и съответно могат да бъдат направени подобрения, за да се гарантира, че законодателният процес на ЕС е по-прозрачен, приобщаващ за съответните заинтересовани страни и по-лесен за проследяване и прилагане;

18. призовава Комисията и съзаконодателите систематично да прилагат добри техники за изготвяне на законодателни текстове и да използват ясен и достъпен правен език, като гарантират съгласуваност между достиженията на правото на ЕС и избягват дублирането или противоречията, които създават ненужна сложност и възпрепятстват изпълнението; отново заявява, че ясното и съгласувано изготвяне повишава правната сигурност и намалява административната тежест за гражданите, предприятията и публичните администрации;

19. признава съществената роля на правоприлагането за отстояването на принципите на правовата държава и защитата на основните права; припомня, че правната сигурност, достъпността и предвидимостта на законодателството са ключови изисквания на принципите на правовата държава; призовава Комисията и съзаконодателите да гарантират, че инструментите за по-добро законотворчество, включително оценките на въздействието, консултациите и оценките, допринасят за по-ясно, по-съгласувано и по-предвидимо законодателство на ЕС; призовава държавите членки да гарантират, че всички конституционни или законодателни реформи, засягащи разделението на властите, са в пълно съответствие с основните ценности и правни принципи на ЕС, и

че инструментариумът на ЕС в областта на принципите на правовата държава се използва пълноценно, тъй като те биха имали огромни последици за сближаването в ЕС и за живота на гражданите;

20. изразява дълбоко съжаление, че Комисията все по-рядко извършва оценки на въздействието, които представляват компонент от нейната собствена рамка за по-добро регулиране; счита, че за да се постигнат целите на програмата за по-добро регулиране, е необходимо значително да се подобрят качеството и използването на оценките на въздействието;

21. подчертава необходимостта от подходящи, независими и прозрачни оценки на въздействието на всички законодателни предложения, както и от подходящи последващи оценки на инициативите на Съюза; припомня, че на няколко пъти Парламентът е извършвал свои собствени оценки на въздействието вместо Комисията; припомня освен това, че Парламентът създаде специална Дирекция за оценка на въздействието и европейска добавена стойност, за да може да извършва предварителни и последващи оценки на въздействието с оглед подпомагане на основаното на факти създаване на политики; въпреки това припомня, че оценките на въздействието спомагат за информирането, но не заместват вземането на политически решения;

22. подчертава, че всички основни законодателни и политически инициативи следва да бъдат придружени от анализи на разходите и ползите като част от оценката на въздействието, включително по отношение на тяхното социално, икономическо и екологично въздействие; счита, че тези анализи са абсолютно необходими за основаното на факти създаване на политики и за поддържането на доверието на гражданите и предприятията в законодателството на ЕС;

23. отново призовава за интегриране на правата на децата в законодателството на ЕС чрез въвеждане на тест за правата на децата в рамките на инструментариума за оценка на въздействието, което ще гарантира, че всички законодателни предложения на ЕС се оценяват с оглед на евентуалното им въздействие върху правата на детето, ще се определят засегнатите области и ще се предвиди оценка на алтернативните мерки, когато е необходимо; подчертава, че този процес следва да включва Платформата на ЕС за участие на децата, за да се засили гласът на децата в процеса на вземане на решения;

24. припомня, че необходимостта от ново законодателство следва да не означава автоматично, че настоящото законодателство вече не е необходимо; счита, в това отношение, че също така трябва да се извърши задълбочена оценка на въздействието за всяка

евентуална отмяна, за да се избегнат неочаквани последици и нежелани въздействия; призовава този подход да се основава на прозрачна и основана на доказателства методология;

25. подчертава, че Комисията трябва систематично да информира и да се консултира с Парламента и със Съвета, а по целесъобразност – и с националните парламенти, през целия законодателен цикъл, за да се гарантират демократичната отчетност, институционалният баланс и прозрачността при изготвянето на политиките на ЕС;

26. признава, че настоящите механизми, предназначени да контролират законодателната тежест, например подхода на отмяна на предишни тежести при въвеждане на нови, се затрудняват да функционират ефективно поради липсата на подходящи последващи оценки на действителните разходи за законодателството; отбелязва – конкретно по отношение на подхода на отмяна на предишни тежести при въвеждане на нови – че той е ограничен до основните законодателни актове; подчертава, че прилагането на този подход не следва да засяга политическите императиви или целите за по-добро регулиране, и подчертава, че той не следва да води до механични или математически решения за отмяна на законодателство; освен това счита, че липсата на ефективни механизми за премахване на остарели или излишни мерки представлява сериозен недостатък; подчертава необходимостта от съсредоточаване върху подобряването на законодателството на ЕС, за да се гарантира, че то продължава да бъде пригодно за целта;

27. отбелязва целите на Комисията за намаляване на тежестта като стъпка към по-интелигентно регулиране; припомня, че системната, основана на доказателства оценка на законодателството, както е предвидено в инструментариума за по-добро регулиране, трябва да остане крайъгълният камък на този процес;

28. припомня, че делегираните актове само допълват или изменят определени несъществени елементи от основния акт, докато актовете за изпълнение гарантират еднакви условия за изпълнение, и следователно и двата вида актове следва да се използват съответно и пропорционално и да се ограничават до техническите аспекти, необходими за прилагането на основните актове, като същевременно се избягват дублирания, припокривания или противоречия, които създават ненужна сложност; подчертава, че е важно делегираните актове и актовете за изпълнение да подлежат на прозрачни процедури с ясни срокове, позволяващи достатъчно време за съдържателен и ефективен контрол от страна на съзаконодателите; призовава делегираните актове и актовете за изпълнение да бъдат публикувани достатъчно рано, за да се даде възможност на

заинтересованите страни да се подготвят за спазването им; настоява, когато е възможно, делегираните актове и актовете за изпълнение да се предоставят преди или едновременно с влизането в сила на основния акт, за да се гарантира правна сигурност и изпълнимост; призовава Комисията също така да вземе предвид разходите и ползите, както и правилното изпълнение и прилагане на делегираните актове и актовете за изпълнение в цялостната оценка на регулаторната тежест;

29. призовава Комисията да увеличи допълнително усилията си за намаляване на регулаторните задължения за гражданите и предприятията и да подобри качеството и ефективността на законодателството на ЕС, като гарантира, че регулаторните мерки са пропорционални, основани на доказателства и осигуряват ясна добавена стойност за гражданите и предприятията на ЕС; счита, че настоящият подход на отмяна на предишни тежести при въвеждане на нови е неподходящ в това отношение; поради това призовава за създаването на по-амбициозен всеобхватен подход, включително в случаите, когато няколко законодателни инструмента могат да бъдат заменени, отменени или оттеглени едновременно, например за да се избегне разпокъсаност, дублиране, припокриване или излишна тежест и да се намалят разходите; отбелязва, че този подход следва да включва ясна методология и независим и прозрачен механизъм за наблюдение, за да се постигне нетно намаляване на регулаторните разходи, като едновременно с това се вземат предвид разходите, свързани с липсата на законодателство, когато се очаква добавена стойност от ЕС; подчертава, че акцентът следва да бъде поставен върху намаляването на ненужната административна тежест, като същевременно се постигат целите на политиките на ЕС, включително за социална защита, защита на околната среда и защита на потребителите; освен това призовава Парламента да играе по-голяма роля в последващата оценка на законодателството на ЕС и в наблюдението на прилагането на горепосочения подход за опростяване;

30. отбелязва участието на Комитета за регулаторен контрол в оценките на въздействието, проверките за пригодност и основните оценки на действащото законодателство; призовава Комисията да проучи начини за подобряване на независимостта, капацитета, мандата и процедурите на Комитета за регулаторен контрол, включително като гарантира, че му се предоставят подходящи ресурси за преглед на по-голяма част от законодателните инициативи на Комисията; призовава за увеличаване на прозрачността на Комитета за регулаторен контрол, включително чрез по-бързо публикуване на неговите становища и по-голяма яснота относно последващите действия във връзка с неговите препоръки; подчертава, че работата на

Комитета за регулаторен контрол не следва да забавя ненужно приемането на законодателни предложения;

31. счита, че в случаите, когато Комитетът за регулаторен контрол даде отрицателно становище относно оценката на въздействието, Парламентът следва да бъде надлежно и своевременно информиран, за да преразгледа дали да продължи работата по предложението или да го отхвърли;

32. отбелязва, че годишното проучване на Комисията относно тежестта играе централна роля за проследяване на напредъка по отношение на намаляването на тежестта; подчертава обаче, че е необходима по-голяма прозрачност по отношение на изчисленията и методологията, използвани за измерване на разходите и кумулативните ефекти, за да се гарантира отчетност и съпоставимост между различните области на политиката;

33. приветства идеята, предложена в доклада на Драги за разработване на единна, ясна методология за количествено определяне на разходите от новото законодателство и счита, че Комисията следва да разработи такава методология;

34. отбелязва, че задълженията за докладване често пораждат значителни административни разходи за дружествата, по-специално за МСП; счита, че тези задължения следва да бъдат рационализирани и че следва да се предостави по-голяма подкрепа с цел цифровизиране на докладването; въпреки това признава значението на ефективното докладване за проследяване на законните цели на обществената политика и за прилагане на законодателството и по този начин за обслужване на общия интерес; поради това призовава Комисията и държавите членки да направят оценка на потенциалните мерки за подкрепа на дружествата, за да се сведат до минимум разходите, свързани с докладването, при прилагането на законодателството на ЕС, и също така да оценят осъществимостта на създаването на механизми за компенсиране на дружествата за надлежно изпълнени задачи за докладване под формата на доклад;

35. призовава Комисията систематично да включва данни от долу нагоре относно начина, по който гражданите възприемат, разбират и упражняват правата си на практика, включително опита им с механизми за правоприлагане и правна защита; призовава тези данни да бъдат по-добре отразени в насоките и инструментариума за по-добро регулиране; призовава Комисията и съзаконодателите да увеличат практическата приложимост на законодателството на ЕС на всеки етап от цикъла на политиката, включително чрез истинско участие на гражданите и дружествата по време на разработването на политиките, ориентирано към потребителя съставяне, тестване от страна на

потребителите на проекти на актове и следзаконодателни консултации;

Регулаторна пригодност и по-добро законотворчество в областта на конкурентоспособността

36. призовава за по-често използване на процеси като оценка и Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT), които имат за цел опростяване на законодателството; счита също така, че различните законодателни техники, които биха могли да помогнат по отношение на остарелите или излишните мерки, не се използват в достатъчна степен или, когато се използват, се използват незадоволително;

37. припомня, че в доклада на Драги се изтъква, че опростяването на правилата е една от трите основни цели за обновено европейско партньорство[8]; посочва, че опростяването изисква съсредоточаване и върху интелигентни стратегии за прилагане, като се възприеме прагматичен, правно издържан и ефикасен подход за облекчаване на административната тежест за дружествата, и по-специално за МСП, и опростяване във възможно най-голяма степен на прилагането на договорените правила; припомня освен това, че по подобен начин в доклада на Лета се подчертава, че регулирането следва да улеснява, а не да възпрепятства икономическата дейност и иновациите в рамките на единния пазар[9];

38. приветства въвеждането през 2023 г. на новата проверка във връзка с МСП и конкурентоспособността, която се превърна в задължително приложение към оценките на въздействието; приветства ангажимента на председателя на Комисията Урсула фон дер Лайен, че тази нова проверка във връзка с МСП и конкурентоспособността ще спомогне за предотвратяване на регулаторната тежест, като същевременно се поддържат високи стандарти; отбелязва, че сега думите трябва да бъдат подкрепени с действия, насочени към подпомагане на МСП и предоставяне за тях на инструменти за постигане на целите на ЕС и прилагане на законодателството на ЕС;

39. призовава пълната проверка на конкурентоспособността да се превърне в стандартна практика, включително оценката на кумулативното въздействие на основните законодателни пакети,

---

8 Draghi M., „The future of European competitiveness – a competitiveness strategy for Europe“ (Бъдещето на европейската конкурентоспособност – стратегия за конкурентоспособност за Европа), Европейска комисия, 9 септември 2024 г., част А, стр. 67 – 68.

9 Letta E., „Much more than a market“ (Много повече от пазар), Европейски съвет, април 2024 г., стр. 130.

а не оценката на актове поотделно; потвърждава, че за да се укрепят европейската конкурентоспособност и суверенитет, трябва да се противодейства на външния натиск за отслабване на правната рамка на ЕС;

40. отново подчертава значението на принципа „Мисли първо за малките!“ като крайъгълен камък на по-доброто регулиране, като се гарантира, че нуждите и капацитетът на МСП се разглеждат систематично на всеки етап от цикъла на политиката – от проектирането до изпълнението и оценката; подчертава, че е важно да се установят причинно-следствените връзки между регулаторните разпоредби, поведението на предприятията и ползите за потребителите, както и да се оценят потенциалните нежелани последици и непропорционалната тежест за МСП, свързана със спазването на изискванията;

41. приветства и насърчава по-широкото използване на регулаторни лаборатории в ориентирани към бъдещето сектори, за да се подкрепят иновациите, да се намалят разходите за привеждане в съответствие и да се предложи правна сигурност за МСП;

42. признава ангажимента на Комисията да намали задълженията за докладване с 25%, но подчертава, че тази цел не трябва да бъде в ущърб на прозрачността и контрола при изпълнението на целите на политиките на ЕС; освен това отбелязва включването на намаляване с 35% на административните разходи и докладването за МСП; припомня освен това, че задълженията за докладване представляват само малка част от общата регулаторна тежест, която включва също така административни разходи, разходи за изпълнение и разходи за привеждане в съответствие, произтичащи както от законодателството на ЕС, така и от националното законодателство; отбелязва, че следователно целта на Комисията за намаляване с 25% следва да се разглежда като част от по-широката цел за намаляване на общите разходи и на усложненията, включително, когато е приложимо, чрез по-нататъшно сближаване на националните правила; призовава съответно за по-амбициозен и качествен подход, насочен към още по-значително намаляване на всички регулаторни разходи, в т.ч. пилотен проект за оценка на въздействието на регулирането върху иновациите, например като се установят пречките пред стартиращите предприятия и новите технологии в ранните законодателни етапи;

43. приветства освен това назначаването на заместник-председател на Комисията, който изрично да отговаря за изпълнението и опростяването; приветства използването на диалози относно изпълнението и насърчава редовните проверки на действителността и стрес тестовете на достиженията на правото на Съюза, за да се оцени кумулативното въздействие върху конкурентоспособността, иновациите и МСП, както и

постигането на целите на ЕС в областта на политиката, и да се набележат възможности за ефективно опростяване; във връзка с това подчертава значението на всеобхватните оценки на въздействието, които систематично включват проверки за пригодност, проверки на конкурентоспособността и тестове за МСП;

44. призовава Комисията и държавите членки систематично да интегрират съображенията, свързани с конкурентоспособността, в инициативите за опростяване, като гарантират, че административните процедури, засягащи гражданите и предприятията, са рационализирани, без да се излагат на риск основните гаранции; подчертава, че намаляването на ненужната бюрокрация, разширяването на цифровите решения и подобряването на взаимното признаване могат да намалят разходите за привеждане в съответствие, да улеснят мобилността и да засилят конкурентоспособността и привлекателността на единния пазар;

45. счита, че опростяването с оглед на конкурентоспособността и по-нататъшната интеграция на единния пазар изисква всеобхватен подход към съответното законодателство на ЕС и националните законодателства; посочва, че различията между националните правила на различните държави членки могат също да доведат до правна несигурност и допълнителни административни разходи; във връзка с това призовава Комисията да предостави картографиране на цялото съществуващо финансово и нефинансово законодателство и на административните задължения за дружествата съгласно правото на ЕС, както и на задълженията съгласно националните правила в областта на дружественото право; призовава това картографиране да бъде основата за всеобхватна оценка, включително по отношение на разходите и ползите, различните обществени интереси, които законодателството обслужва, припокриванията между законодателствата, както и за възможностите за хармонизиране и сближаване; приканва Комисията да използва тази оценка, за да представи, ако е необходимо, с ефективното участие на всички съответни участници и заинтересовани страни и въз основа на подходяща оценка на въздействието, предложения за актуализиране на остарелите разпоредби и за преодоляване на необоснованите пречки чрез пропорционални мерки с оглед на постигането на възходяща социална и икономическа конвергенция;

46. подчертава, че използването на цифрови инструменти и основани на ИИ решения има голям потенциал да спомогне за опростяване на съответствието, намаляване на регулаторните разходи и увеличаване на достъпността на информацията; счита, че потенциалната сила на цифровите инструменти за предоставяне на по-добри и по-бързи решения в това отношение

трябва да бъде допълнително проучена, а неотдавна приетото законодателство трябва да бъде приложено; подчертава, че това изисква изграждане на капацитет и мерки за подкрепа за оборудване на предприятията от всякакъв размер, администрациите и гражданите с необходимите цифрова инфраструктура и умения;

47. призовава Комисията да тества и да обмисли внедряването на нови инструменти с ИИ – включително големи езикови модели, допълнени с генериране с разширено извличане – за да се подобрят ефективността и точността на мониторинга на прилагането на правото на ЕС, давайки по този начин възможност за по-бързо откриване на случаи на неспазване, по-навременни отговори на жалбите и проактивни решения на възникващите проблеми;

48. настоятелно призовава държавите членки да се въздържат от установяването на ненужни допълнителни административни тежести и тежести, свързани със спазването, при транспонирането на законодателството на ЕС (свръхрегулиране) и призовава Комисията да идентифицира и публикува случаи на такива практики в своите годишни доклади за изпълнението; изтъква необходимостта от последователно и ефективно транспониране на директиви във всички държави членки, за да се гарантират правна сигурност и еднакви условия на конкуренция; настоятелно призовава държавите членки да се въздържат от закъсняло, непълно или неточно транспониране на директивите и ги насърчава да си сътрудничат и да участват в обмена на добри практики, така че прилагането на директивите да бъде пропорционално и ефективно;

49. призовава Комисията и държавите членки да се справят с регулаторната разпокъсаност, засягаща МСП на единния пазар, включително ненужните национални формалности, и да дадат приоритет на рамките за взаимно признаване и оперативна съвместимост;

°

° °

50. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и Комисията.